

Eindexamen Turks havo 2002-I

havovwo.nl

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven.
Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

■ Tekst 1 Sol elin uğursuzluğu!

- 1p 1 ■ Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bu parçanın içeriğini yansıtıyor?
- A Dahiler solaklar arasında daha çok çıktığına göre, solaklık hiç de kötü bir şey değil.
 - B Solaklık aslında eskiden beri bir çok kültürde bir olumsuzluk olarak algılanmıştır.
 - C Solaklık, genlerle ilgili bir şey olduğu için, yadırgamamak lâzım.
 - D Yazar, bu parçada sol elini kullananlara karşı daha hoşgörülü olunması gerektiği tezini savunuyor.

■ Tekst 2 Sigaranın Dumanı

- Euwenlang heeft men geloofd in de heilzame werking van tabak.
- 3p 2 □ In welke van onderstaande gevallen was dat *wel* en in welke gevallen was dat *niet* zo?
- 1 bij cariës
 - 2 bij slecht gezichtsvermogen
 - 3 bij (hoest en) astma
 - 4 bij honger en dorst
 - 5 bij de pest

Maak op je antwoordblad een kolom wel en een kolom niet en plaats hieronder het betreffende cijfer. Doe het als volgt (*voorbeeld*):

Wel Niet
.....

- 1p 3 ■ Hangi tür tütün kullanımını Türkiye tarihinde pek rağbet görmedi?
- A çiğnemek
 - B emmek
 - C enfiye (çekmek/koklamak)
 - D içmek
- 1p 4 ■ Tütün yıllar boyunca yalnız değer görmemiş bazen de olumsuz şekilde yargılanmaya yol açmıştır. Bunun örneği hangi paragrafta görülmektedir?
- A 2. paragraf
 - B 4. paragraf
 - C 7. paragraf
 - D 10. paragraf
- 1p 5 ■ Hangi ulus tütünü geçmişte bir asalet (soyluluk) simgesi olarak kabul etmiştir?
- A Avusturyalılar
 - B İngilizler
 - C İtalyanlar
 - D Macarlar

Eindexamen Turks havo 2002-I

havovwo.nl

Tekst 3 Küfür

- 1p 6 ■ Hangi paragraflarda yazar, 'küfür' konusundaki düşüncesini özetle dile getiriyor?
A 1. ve 2. paragraflarda.
B 3. ve 4. paragraflarda.
C 5. ve 6. paragraflarda.
- 1p 7 ■ 4. Paragraf ile 1. Paragraf arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisidir?
A 4. Paragraf, 1. Paragrafta yazılanları daha da pekiştirmektedir.
B 4. Paragraf, 1. Paragraftaki durumun tam tersini anlatmaktadır.
C 4. Paragraf, 1. Paragraftaki sorunun nedenlerini anlatmaktadır.
D 4. Paragrafta 1. Paragrafın bir başka şekilde tekrarı yapılmaktadır.
- 1p 8 □ Wie of wat worden in alinea 5 door de schrijver bekritiseerd?
Het antwoord mag naar keuze in het Turks of het Nederlands.
- 1p 9 ■ Stadyumlardaki küfür sorununun çözümü karşısında yazar, nasıl bir tutum içerisinde?
A coşkulu
B kuşkulu
C önyargılı
D şaşkın

Tekst 4 Sarayburnu

- 3p 10 □ Geef van ieder van de onderstaande beweringen met betrekking tot 'Sarayburnu' aan of deze juist of onjuist is.
1 Sarayburnu is in het moderne İstanbul altijd een uitgaansplek gebleven.
2 De openstelling van Sarayburnu voor het publiek vond ten tijde van Fatih Sultan Mehmet plaats.
3 Het belang van Sarayburnu komt ook tot uiting in een bekend spreekwoord.
4 Sarayburnu staat bekend om z'n uiterst lawaaierig en druk verkeer.
5 Sarayburnu biedt aangename afkoeling voor mensen die last hebben van de warmte.
- Maak op je antwoordblad een kolom juist en een kolom onjuist en plaats hieronder het betreffende cijfer. Doe het als volgt (*voorbeeld*):
Juist Onjuist
.....

Tekst 5 Çay kafa yapmaz

- 1p 11 ■ Çay tüketimi Türkiye'den daha fazla olan ülkelerden birisi şunlardan hangisidir?
A Çin
B İngiltere
C Japonya
D Rusya
- 1p 12 ■ Konfüçyüs'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
Konfüçyüs,
A çayın ilk piri olarak tanınmıştır.
B çayın keyif maddesi olduğunu öne sürmüştür.
C çayın kullanımını teşvik etmiştir.
D ilk çay bitkisini Çin'e getirmiştir.

Eindexamen Turks havo 2002-I

havovwo.nl

- 1p **13** ■ Metne göre, şunlardan hangisi tarih boyunca çayın kullanım amaçları arasında *olmamıştır*?
- A baharat
 - B besin
 - C ilaç
 - D keyif

In de tekst worden twee geloofsgroeperingen genoemd die óf koffie óf thee als opwekkend middel hebben gebruikt.

- 1p **14** □ Noem deze.
Geef het antwoord in het Turks.

Doe het zo op je antwoordblad:

	Geloofsgroepering	Opwekkend middel
1
2

- 1p **15** ■ Çin'de çay kültürünün hasar görmesine sebep olan durum ...
- A çayın ayinlerde yasaklanmış olmasıdır.
 - B çayın Japonya'ya geçmesidir.
 - C Komünistlerin iktidara gelmesidir.
 - D Moğol ve Mançu saldırılarıdır.

- 1p **16** ■ Metinde çayla ilgili bir olumlu, bir de olumsuz düşünce bir paragrafta yan yana verilmiştir. Bunun belirtildiği paragraf şunlardan hangisidir?
- A 3. Paragraf
 - B 7. Paragraf
 - C 13. Paragraf
 - D 17. Paragraf

Er worden in de tekst drie methoden genoemd om thee te zetten.

- 1p **17** □ *Citeer* de woorden waarmee deze methoden worden aangeduid.

Een voorbeeld uit de tekst laat zien dat thee vroeger niet alleen belangrijk maar ook heel waardevol was voor de Chinezen zelf.

- 1p **18** □ *Citeer* de zin waarin dit voorbeeld voorkomt.

- 1p **19** ■ Türkler çay yapmayı kimden öğrenmiştir?

- A Araplardan
- B Çinlilerden
- C Japonlardan
- D Ruslardan

- 1p **20** ■ Metne göre aşağıdakilerden hangisi çayın kalitesini olumsuz etkilemektedir?

- A Çayı az kaynatıp içine kesme (küp) şeker koymak.
- B Çayı çeşme suyuyla yapıp içine toz şeker koymak.
- C Çayı kaynak suyuyla yapıp içine kesme (küp) şeker koymak.
- D Çayı uzun süre kaynatıp içine kesme (küp) şeker koymak.

■ Tekst 6 Batı Sinemasında Türk imgesi

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

1p 21 ■

- A düşünce
- B ekonomi
- C imaj
- D sistem

1p 22 ■

- A İtalyan oyuncu
- B sinema tarihçisi
- C ünlü antropolog

1p 23 ■

- A Çünkü
- B Halbuki
- C Nedense
- D Tabii ki

1p 24 ■

- A gelişme gösteriyor
- B merak ediliyor
- C örnek alınıyor
- D övülüyor

1p 25 ■

- A biraz tuhaf geliyor
- B çalışma hırslı veriyor
- C çok zor görünüyor
- D oldukça mantıklı geliyor

1p 26 ■

- A Film
- B Kitap
- C Senaryo

1p 27 ■

- A araştırmalarla ispatlanmış
- B önceden belirlenmiş
- C sonradan uydurulmuş
- D yeni çıkarılmış

1p 28 ■

- A korumaya alıyor
- B öne çıkarıyor
- C ortadan kaldırıyor

1p 29 ■

- A Batı sinemasının
- B Türk sinemasının
- C yabancı yönetmenlerin

1p 30 ■

- A Bazı yönetmenler
- B Bir çok yayımcı
- C Böyle bir çalışma
- D Çekilmiş bir film

■ Tekst 7 Zamanın “gerçek” hikâyesi

- 3p 31 Geef van ieder van de onderstaande beweringen met betrekking tot de tekst aan of deze juist of onjuist is.

1 De natuur speelt geen rol bij het bepalen van het dag- en nachtritme.

2 Het idee dat alle mensen zich in de toekomst door internet zullen laten opjagen is niet juist. Er zullen genoeg uitzonderingen zijn.

3 Internet kan de natuurlijke tijd niet verdringen.

4 Internet zal de mensen geen keuze laten bij de indeling van hun tijd.

5 Politieke en religieuze overwegingen hebben een rol gespeeld bij de keuze van het soort kalender.

Maak op je antwoordblad een kolom juist en een kolom onjuist en plaats hieronder het betreffende cijfer. Doe het als volgt (*voorbeeld*):

Juist Onjuist

.....

■ Tekst 8 Kıyılar ve yollar

- 1p 32 ■ İkinci ve üçüncü paragraf arasındaki ilişki nedir?

A 2. paragrafta ortaya konan tez 3. paragrafta çürütülüyor.

B 2. paragrafta yapılan planın ayrıntıları 3. paragrafta veriliyor.

C 2. paragraftaki sorunun çözümü 3. paragrafta veriliyor.

D 2. paragrafta yapılan tespit 3. paragrafta örnekleniyor.

- 1p 33 ■ Beşinci paragrafın özeti hangisidir?

A Doğal değerler çıkar çevreleri tarafından vicdansızca ziyan ediliyor.

B Doğal değerler korunmadan gelişme mümkün değildir.

C Ülke düzeyindeki bütün inşaatlar aslında doğaya zararlıdır.

D Ülkede gelişmenin olması doğal değerlerin korunmasına engel değildir.

De autoriteiten voeren een milieuvriendelijk argument aan bij het bouwen van een weg aan de kust.

- 1p 34 Schrijf *het citaat* op dat dit argument bevat.

- 1p 35 Welk financieel argument wordt aangevoerd voor het alternatief van kustwegen over zee?

- 1p 36 ■ “Üstelik bu bedelin içinde, öyle ‘şak’ diye nakit parayla ödenemeyecek bir de ... değer olduğunu.” (bknz. 10. par.)

Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki sözcüklerden hangisi uygundur?

A evrensel

B hukuki

C mesleki

D moral

- 1p 37 ■ Yazara göre Sarıkum Gölü için ‘Çevre Etki Değerlendirmesi’nin yapılmama nedeni nedir?

A Bakanlığın eski tecrübelerine dayanarak, ÇED’in değerine artık inanmamaları.

B Bu alanların zaten fok balıkları için ayrılmış olması.

C Bu işi yapabilmek için yeterince uzman personelin olmaması.

D Daha önceden de bu konuda bir rapor hazırlanmış olması.

Er zijn drie alinea’s waarin de schrijver heel duidelijk de spot drijft met iets of iemand.

- 1p 38 Schrijf de nummers van *twee* van deze alinea’s op.

Eindexamen Turks havo 2002-I

havovwo.nl

- De schrijver richt zich in dit artikel op één plaats direct tot de lezer om hem van iets te overtuigen.
- 1p 39 Schrijf het nummer op van de betreffende alinea.
- 1p 40 ■ Bu makale ile ilgili, aşağıdaki tezlerden hangisi doğrudur?
- A 3. paragrafta yazarın sorduğu soru, 8. paragrafta yine yazar tarafından yanıtlanıyor.
B 5. paragraftaki sorun, 6. ve 7. paragraflarda işleniyor.
C 9. paragrafta sunulan veriler 10. paragrafta yazar tarafından destekleniyor.
D Yazarın 1. paragrafta yaptığı saptama, son paragrafta tekrarlanıyor.
- 1p 41 ■ Aşağıdaki alıntılardan hangisi bu makalenin ana düşüncesini yansıtıyor?
- A “İtiraz, gelişme adına ülkenin doğal değerlerinin ortadan kaldırılmasına...” (4. par.)
B “Hele bir gelişelim, doğayı sonra elbirliği ile koruruz.” (4. par.)
C “Göller, akarsular, bozkırlar, kıyıları, toprak, su, kum, çakıl... Hepsi bedava.” (10. par.)
D “Yenilikte hayır vardır” (13. par.)

Lees bij de volgende vragen steeds eerst de opgave voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 9 1 Büyük Türkçe İngilizce Sözlük 2 Büyük Türkçe Fransızca Sözlük

- Je wilt een hedendaags Turks gedicht in het Engels en het Frans vertalen. Het probleem is dat in het gedicht diverse Arabische en Perzische leenwoorden staan. Daarom zoek je een speciaal woordenboek. De bijgaande teksten beschrijven ieder één woordenboek. Slechts één woordenboek is geschikt voor dit vertaalwerk.
- 1p 42 Schrijf het nummer op van dit woordenboek.

Noteer op je antwoordblad ook de eerste drie woorden en de laatste drie woorden van *het citaat* dat de geschiktheid van het woordenboek aangeeft.

Tekst 10 Sony

- Je hebt een nieuwe videorecorder gekocht en je bent bezig met het programmeren van het apparaat. Je wilt het Turks instellen als taal voor zowel het uitleesvenster (de display) van de video als voor de kanalen van de TV.
- 1p 43 Is dat mogelijk?
Zo ja, citeer de zin die jouw antwoord bevestigt.
Zo nee, antwoord “nee”.

Tekst 11 Vitaminler

- Je wilt met behulp van een vitaminekuur op natuurlijke wijze je weerstand opbouwen.
- 1p 44 Welke van de in de tekst genoemde vitaminen kunnen daarbij goed van pas komen? Noem er drie.